

JAARVERSLAG 2022 VAN DE HISTORISCHE KRING MAARSSEN

50-jarig bestaan

Een opluchting, zo voelde het toen de coronamaatregelen verdwenen en met enthousiasme en vertrouwen gewerkt kon worden aan de voorbereiding van het feestelijk jubileumjaar ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan. Dit leidde tot een feestelijke opening op 11 september in Doornburgh, waarbij de presentatie van het jubileumboek 'Canon van Maarssen en omliggende kernen' centraal stond. Burgemeester Ap Reinders ontving het eerste exemplaar. De presentatie van het boek sloot een periode van drie jaar werk af waarin de redactie en vele auteurs aan het lijvige boek hebben gewerkt.

In de muzikaal omlijste bijeenkomst werd het eerste jubileumboek overhandigd aan burgemeester Ab Reinders en werd het verdere programma van het jubileumjaar ontvouwd: een serie lezingen op verschillende locaties in de gemeente, een school-educatieproject en een fotowedstrijd; dit alles met het jubileumboek als uitgangspunt.

Bestuur en organisatie

Het moet gezegd worden, het was geen gemakkelijk jaar voor het bestuur. Eerder beoogde invullingen van vacatures gingen op het laatst niet door. Dat heeft zeker een zware wissel getrokken op de achterblijvers.

Tijdens de voorjaarsvergadering werd de penningmeesterfunctie met de benoeming van Len Goossen vervuld. Bijzondere waardering past aftredend penningmeester Ronald van Tongeren, die als klankbord heeft gefungeerd. De zoektocht naar nieuwe bestuursleden is met behulp van een wervingscommissie voortgegaan.

In de najaarsvergadering kon Bert Appeldoorn tot voorzitter worden gekozen nadat hij enige tijd had meegedraaid. Een kandidaat-bestuurslid Helma Bokhove ging vanaf het najaar meedraaien, Het vorenstaande betekende dat een aantal zaken niet kon worden opgepakt zoals de bedoeling was. Een aantal -zeker belangrijke- zaken kregen de juiste aandacht. In het vervolg van dit verslag leest u hierover meer.

Het bestuur kwam maandelijks bijeen. Het Dagelijks Bestuur (DB) kwam vaker bijeen ter voorbereiding en afhandeling van die vergaderingen en voor specifieke onderwerpen. Vanaf datum bestaat het bestuur uit: Bert Appeldoorn voorzitter (DB), Len Goossens penningmeester (DB), Arie van Ginkel secretaris (DB), Hans van Bommel en Bert de Ruiter.

In december is met de Historische Kringen van Breukelen en Loenen overleg geweest over samenwerking in algemene zin (leren van elkaar) en bij bijzondere projecten. Te denken valt aan bijvoorbeeld uitwisseling van lezingen en sprekers of gezamenlijk incidenteel een publicatie/special maken. Besturen en redacties van de Kringen zijn met elkaar in gesprek. Ook het Regionaal Historisch Centrum en andere organisaties die werkzaam zijn in de wereld van het culturele erfgoed en de (lokale) musea beschouwen we als vanzelfsprekende partners.

Medewerkers

Ruim 30 vrouwen en mannen zijn actief bij onze vereniging; sommigen zichtbaar, anderen op de achtergrond. Denk aan de redactie en schrijvers van het Periodiek, de verschillende werkgroepen, de organisatoren van de Open Monumentendag, ledenbeheer, het jaarlijkse uitje de bijzondere markten, de verkoop stands enz. Wij zijn enorm blij met hen en hun bijdragen!

Activiteiten bestuur:

- Belangrijke zaken die aan de orde kwamen:
- Door corona hebben we begin 2022 een aantal lezingen moeten annuleren
- Voorjaarsbijeenkomst actieve leden
- Wervingscommissie ingesteld voor het invullen mutaties van het bestuur
- Actualiseren organisatieschema HKM – Verenigingsbestuur (VB) en Dagelijks bestuur (DB) zijn als gevolg van de vele mutaties diverse keren aangepast
- Definitief vaststellen van begroting HKM 50 jaar voor realisatie van het jubileumboek en de Jubileumactiviteiten
- Aanvraag subsidie Open Monumentendag 2023 Stichtse Vecht
- Samenvoeging van de Canoncommissie en Jubileumcommissie tot de ‘Jubileumcommissie’
- Contract afgesloten voor het drukken van jubileumboek “Canon van Maarssen en omliggende kernen” en
- Afronding project Weerbaar Water – Nieuwe Hollandse Waterlinie op lijst van UNESCO-werelderfgoed.

Ledenbeheer

De ledenadministratie was in vertrouwde handen van Jantien de Ruiter (met ondersteuning van Bert), er werden 79 nieuwe leden ingeschreven, 20 leden bericht van overlijden en 29 leden uitgeschreven.

In het verslagjaar is het ledental hierdoor gestegen met 30 (+3%). Het jaar 2021 werd afgesloten met 1038 leden. Op 31-12-2022 bedroeg dit aantal 1068 leden.

Communicatie, activiteiten en promotie

Communicatie

Dit jaar zijn er vier Periodieken (waaronder een extra dik jubileumnummer) uitgebracht en daarnaast wordt er - in het kader van ons jubileumjaar - elke maand een digitale Jubileum Nieuwsbrief verstuurd aan alle leden. Ook zijn er diverse publicaties in de VAR verzorgd met onder meer ruime aandacht voor de aftrap van het jubileumjaar in buitenplaats Doornburgh met de

presentie van het boek 'Canon van Maarssen en omliggende kernen' en de overhandiging van het eerste exemplaar aan burgemeester Ap Reinders aldaar.

Activiteiten (sommige zullen nader benoemd worden)

April

Ledenvergadering en lezing 'De Dorpskerk in Maarssen'; spreker Hans van Bommel

Lezing 'Christelijke symboliek en De Heilige Hart Kerk'; spreker Jan van Tongeren

Mei

Lezing 'Fietsroute Huydecoperweg van Baarn naar Goudestein'; spreker Kees van Aggelen

Tochten met de Fietsboot

Excursie naar Hoorn

Juni

Jaarmarkt Maarssen-Dorp

Tochten met Fietsboot

Verenigingsmarkt op Fort Maarsseveen

September

Open Monumentendagen (gezamenlijke kringen) Thema: Duurzaamheid

Opening Jubileumjaar en presentatie jubileumboek

Boekpresentatie en lezing in Slot Zuylen en rondleiding Rampjaar

Oktober

Algemene Ledenvergadering en lezing 'Wandeling van Oudaen naar Cromwijck'; spreker Hans van Bommel

November

Lezing 'Rampjaar 1672'; spreker Wim Aerns

December

Kerstlezing 'Kerkelijke Ontwikkelingen, zowel in lokaal als breder perspectief'; spreker ds. Piet Vellekoop

Naast bovengenoemde activiteiten voor leden is door Hans van Bommel en Bert de Ruiter met lezingen over diverse onderwerpen bijgedragen aan kleinschalige bijeenkomsten van een aantal instellingen (Merenhoef, het Alzheimer Café in de Vondel) en verenigingen

Verslag jaarlijkse excursie op zaterdag 21 mei 2022:

Gelukkig kon dit jaar de excursie wel doorgaan en we hebben een bezoek gebracht aan Hoorn met de stadswallen en -muren. De voorbereiding was weer in vertrouwde handen bij Ria Tijhuis en Tineke Barneveld. Programma van de dag: vertrek Harmonieplein, koffiestop bij 't Wapen van Hoorn, stadswandeling en een bezoek aan het Museum van de Twintigste Eeuw.

Verslag Open Monumentenweekend op zaterdag 10 en zondag 11 september 2022

Open Monumentenweekend werd wederom met plezier georganiseerd door de OMD-comités van de drie historische kringen in Stichtse Vecht: HK Breukelen, HK Loenen en HK Maarssen. We kunnen terugkijken op een mooie onderlinge samenwerking. Met deze drie OMD-comités én samen met onze 210 (!) vrijwilligers hebben we in 2022 meer dan 6200 bezoekers mogen ontvangen; voor het vijfde jaar op rij een record!

De feestelijke viering - met als vast onderdeel de uitreiking van de gemeentelijke erfgoedprijs De Bronzen Troffel - werd dit jaar door de HKM georganiseerd op Fort Maarsseveen. De Bronzen Troffel 2022 werd uitgereikt door wethouder Arjan Wisseborn aan de Begraafplaats Oud-Zuilen. Er waren 50 monumenten opengesteld in Stichtse Vecht: waarvan 13 in de kernen van Loenen, 20 in de kernen van Breukelen en 17 in de kernen van Maarssen. In elk gebied werden ook extra activiteiten georganiseerd. In de HKM kernen: diverse rondleidingen in monumenten en musea, een cultuurfestival op Fort Maarsseveen, tochtjes met de Fietsboot tussen Maarssen en Breukelen en de feestelijke onthulling van het nieuwe monument 'De Trekschuit' van Peter Petersen door wethouder Van Liempdt met medewerking van toneelgroep Voetlicht.

Het landelijke OMD-thema 2022 was 'Duurzaamheid duurt het langst'. In dat kader zijn er twee televisie items geweest bij RTL Koffietijd en RTV Utrecht over de duurzaamheidspilot van de gemeente SV met buitenplaats Vreedenhorst en Ridderhofstad Gunterstein. Daarnaast was er een 'Erfgoed Deal Tentoonstelling' over duurzaamheid in erfgoed, georganiseerd door de gemeente in Boom en Bosch.

OMD Stichtse Vecht wordt bekostigd door een jaarlijkse subsidie van de gemeente. Het HKM-comité zorgt voor de aanvraag, de administratie en de verantwoording van deze subsidie voor alle kringen (natuurlijk i.s.m. de HKM-penningmeester). Daarnaast zorgt het HKM-comité voor alle communicatie waaronder de samenstelling van het jaarlijkse Open Monumentendag Magazine in het VARnws.

Het HKM-comité bestaat uit: Linde Marcé, Els Sonneveld, Willem Gresnigt en Arie van Ginkel

Werkgroepen binnen de Kring

A. Jubileumcommissie

De jubileumcommissie heeft - in samenspraak met het bestuur - een programma en een begroting opgesteld voor het jubileumjaar dat loopt van 15 september 2022 tot 15 september 2023. Er wordt besloten om alle activiteiten te organiseren met als rode draad het jubileumboek: 'De Canon van Maarssen en omliggende kernen'. Om de herkenbaarheid van de activiteiten in het jubileumjaar te benadrukken wordt er een speciaal jubileumlogo ontworpen.

Er worden plannen gesmeed, subsidies aangevraagd en sponsors gezocht. Het doel is om een feestjaar te organiseren met veel activiteiten voor alle leden. Een jaar waarin er natuurlijk zoveel mogelijk jubileumboeken verkocht dienen te worden, maar daarnaast is er ook de wens en de wil om de bekendheid van onze mooie vereniging te vergroten en om nieuwe leden te werven. Leden kunnen het boek voordelig aanschaffen met de waardebon die met het periodiek van augustus wordt meegestuurd. Nieuwe leden ontvangen ook de waardebon.

Door verschillende wijzigingen in de samenstelling van de jubileumcommissie en nieuwe verplichtingen door subsidie-eisen worden de plannen een aantal keren gewijzigd of aangepast maar in de zomer is het hele feestprogramma rond.

Op 15 september wordt het jubileumjaar feestelijk geopend door de - dan nog niet geïnstalleerde, maar gelukkig wel bereidwillige - nieuwe voorzitter Bert Appeldoorn in de kapel van Doornburgh. Burgemeester Ap Reinders neemt het eerste exemplaar in ontvangst en geeft een mooie speech. Na afloop is er een gezellige borrel met prachtige muziek van het Barok Ensemble.

Direct daarop volgend was de eerste jubileumlezing in Slot Zuylen waarbij uitleg werd gegeven over de totstandkoming van het boek. Ongeveer iedere maand wordt er een lezing georganiseerd en wordt er geprobeerd om deze lezingen te organiseren op locaties in de verschillende kernen van de voormalige gemeente Maarssen. Soms zijn dat locaties waar maar een beperkt aantal plaatsen beschikbaar is en dat betekent dat er gewerkt wordt met een aanmeldsysteem via de mail. Vanwege de enorme belangstelling moeten we soms mensen teleurstellen. In oktober en november zijn er twee lezingen in de Open Hof en aan het einde van het jaar is er de Kerstlezing in het Kerkje van Tienhoven met haar nieuwe ontvangstgebouw.

Naast de lezingen wordt er ook heel hard gewerkt aan het basisonderwijsproject 'Dit herdenken wij'. In samenwerking met het Landschap Erfgoed Utrecht (LEU) en KunstCentraal wordt een lesprogramma van vier lessen samengesteld. De tweede les van dit programma wordt verzorgd door de HKM. Zes gastdocenten – allemaal lid van de HKM – zorgen ervoor dat deze les aan alle leerlingen van groep 8 wordt gegeven. Dit zijn totaal maar liefst 24 klassen in Maarssen en Tienhoven! Leerlingen leren in deze gastles o.a. iets over de Canon van Maarssen. Dit lesprogramma vindt plaats in januari en februari 2023.

De jubileumcommissie zorgt ook voor de maandelijkse digitale Jubileum Nieuwsbrief en voor regelmatige plaatsing van redactionele stukjes met foto in de VAR. Verder wordt er volop voorbereid en gewerkt aan activiteiten voor het tweede deel van het jubileumjaar.

De jubileumcommissie bestaat uit: Linde Marcé, Els Sonneveld, Carlo de Meijer, Bert Appeldoorn, Len Goossens, Piet Gentenaar en Arie van Ginkel

B. Werkgroep Periodiek

In dit jaar zijn van de geplande activiteiten uit het Jaarplan 2022 de volgende zaken gerealiseerd:

Inhoud

- Er zijn dit jaar weer vier Periodieken verschenen met meer dan 25 grote en kleinere artikelen. Het november nummer betrof de jubileum editie, in een extra dikke uitgave.

- Dankzij de kopijvoorraad konden de afleveringen naar inhoud en zwaarte van de artikelen gevarieerd worden samengesteld. Moeilijker te realiseren blijft het gezochte evenwicht in aandacht voor de verschillende kernen in ons 'dekkingsgebied'.

Samenwerking

- De samenwerking met de Historische Kringen van Loenen en Breukelen heeft dit jaar nog niet geleid tot gemeenschappelijke artikelen. Dit omdat Loenen en Breukelen vooral aandacht wilden besteden aan het Rampjaar 1672. In 2023 zal het contact met Loenen en Breukelen weer worden opgepakt.

Jubileum

- De redactie heeft dit jaar veel tijd gestoken in het realiseren van dit jubileumnummer van het Periodiek t.g.v. het 50-jarig bestaan van de HKM. Het is gewijd aan veranderingen in Maarssen e.o. de afgelopen halve eeuw. Het nummer is geheel volgens plan medio november verschenen.

Kopij

- Ook dit jaar was sprake van een constante kopijvoorraad voor minimaal twee afleveringen van het Periodiek. Dat ging anders dan in voorgaande jaren omdat veel van onze auteurs en redacteurs betrokken waren bij het schrijven van artikelen voor het jubileumboek van de HKM (zie hieronder).

Boekpublicaties

- Vele auteurs van het Periodiek en een aantal redactieleden (Piet Gentenaar, Ria Tijhuis en Jan Simonis) waren ook dit jaar betrokken bij de realisering van de boekpublicatie 'Canon van de geschiedenis van Maarssen en omliggende kernen' t.g.v. het 50-jarig bestaan van de HKM in 2022. Dit boek is geheel volgens plan begin september beschikbaar gekomen

Uitstapje

Om de onderlinge banden aan te halen is er op 29 augustus een borrel georganiseerd voor de redactie. Dit is door eenieder zeer gewaardeerd.

Nieuwe opzet redactie

- Begin dit jaar hebben we afscheid genomen van de redactie voorzitter Jan Simonis, die acht jaar de scepter over de redactie zwaaid. Jans takenpakket is verdeeld over twee hoofdredacteurs (Piet Gentenaar en Jaap Trouw). Piet Gentenaar fungeert als aanspreekpunt voor het bestuur voor redactioneel inhoudelijke zaken. Overige redactionele taken worden richting bestuur ingevuld door Bert de Ruiter. Rollen en taken binnen de redactie zijn opnieuw beschreven. Vooralsnog is besloten Dropbox als opslag- en communicatiemedium te gebruiken.
- De redactie is in 2022 vier keer bijeengeweeest om de lopende en daarna volgende edities te bespreken. De kernredactie (hoofdredacteurs en secretaris) is eveneens vier keer bijeengeweeest.

Financieel

- Voor zover op dit moment bekend, heeft de redactie geopereerd binnen de budgettaire grenzen die aan het begin van het verslagjaar zijn gesteld. Voor de extra pagina's voor het jubileumnummer is extra budget aangevraagd en verkregen.

De redactie en hoofdredactie bestaan uit de leden: Piet Gentenaar en Jaap Trouw (hoofdredactie), Arjan van Weele (secretaris), Ria Tijhuis (eindredactie) en Els Sonneveld, Bert de Ruiter en Herman Schols (redacteuren).

C. Werkgroep Archeologie/Planologie

In 2021 is er een voorzichtige start gemaakt met de werkgroep Archeologie en Planologie. Er is nagedacht over hoe we onze leden kunnen interesseren voor de activiteiten van deze werkgroep. Van belang is ook de vraag vanuit de gemeente of de historische kringen Loenen, Breukelen en Maarssen een rol kunnen en willen spelen binnen het werkveld archeologie. De leden zouden dan bijvoorbeeld in samenwerking met de gemeente, mee kunnen helpen bij toekomstige (nood)opgravingen. Op de agenda stond voor dit jaar in ieder geval de volgende aandachtspunten:

- Intensivering van de samenwerking met de gemeente en de historische kringen van Breukelen en Loenen.
- Het maken van een inventarisatie van mogelijke onderzoeklocaties met behulp van de archeologische waardenkaart en onze lokale gebiedskennis.

De werkgroep heeft ook besloten aandacht te gaan geven aan de planologische ontwikkelingen in Maarssen en omgeving. Tweetal overleggen zijn bijgewoond over ontwikkeling (bouwplan Zogwetering) van de locatie waar zich nu het Afvaldepot/rioolwaterzuivering van de gemeente bevindt.

De werkgroep Archeologie/Planologie bestaat uit de leden: Hans van Bommel, Helma Bokhove en zij kunnen een beroep doen op een aantal deskundigen.

D. Werkgroep Informatiepanelen/rolpalen

Door maaiwerkzaamheden is het paneel Snavelburg langs de Oost- Kanaaldijk vernield en in 2023 willen we het paneel herplaatsen. Mogelijk door vandalisme is het paneel in Tienhoven aan de dwarsdijk verdwenen. Op kosten van HKM hebben we een nieuw paneel laten maken en is het weer gemonteerd.

De werkgroep Informatiepanelen/rolpalen bestaat uit de leden: Hans van Bommel en Bert de Ruiter.

E. Werkgroep Nieuwe Hollandse Waterlinie

Weerbaar Water is het project van de drie historische kringen van Loenen, Breukelen en Maarssen waarbij vooral in 2019 en 2020 de Nieuwe Hollandse Waterlinie onder de aandacht van de inwoners van onze gemeente is gebracht. Dit omdat de Nieuwe Hollandse Waterlinie is genomineerd om - als uitbreiding op de Stelling van Amsterdam - het predicaat UNESCO Werelderfgoed te krijgen. In 2021 is het predicaat UNESCO Werelderfgoed verkregen en nu wordt nog gesproken over Hollandse Waterlinie (samenvoeging van de Oude- en Nieuwe Linie en de Stelling).

We hebben besloten om het project af te ronden en het restant van subsidies, verkoop boek 'Weerbaar Water' van Douwe Koen' te schenken aan Fort Nieuwersluis.

F. Werkgroep Archief en Bibliotheek

In 2022 is de werkgroep vol enthousiasme weer verdergegaan met het ordenen van de krantenknipsels en documenten. Helaas zijn we door het Corona-virus begin van het jaar beperkt bij elkaar geweest. Dit jaar hebben we ook weer vele schenkingen gehad.

De werkgroep Archief en Bibliotheek bestaat uit de leden: Nel van Haaften, Kees van Bart, Leo Kerkhoff, Bert de Ruiter, Piet Gentenaar en Arie van Ginkel

G. Werkgroep Beeldbank ADA (Archief Digitale Afbeeldingen)

Het algemene digitale afbeeldingenarchief (ADA) is het gehele jaar door regelmatig uitgebreid met afbeeldingen uit diverse bronnen, zoals scans uit persoonlijke archieven en foto's van sociale media. Het plan om in de archiefgroep fotomateriaal uit het papieren archief te digitaliseren is door andere prioriteiten nog niet van de grond gekomen.

De ontwikkeling en vulling van de officiële, digitale beeldbank heeft ook enig oponthoud gekend.

Er zijn veel foto's in diverse categorieën toegevoegd vanuit ADA, maar de definiëring en naamgeving heeft daarmee geen gelijke tred gehouden, met name door jubileumactiviteiten. Doel is nog steeds om met de Beeldbank in het jubileumjaar 2023 'live' te gaan.

De werkgroep Beeldbank ADA bestaat uit de leden: Piet Gentenaar en Arie van Ginkel

H. Canoncommissie

De Canoncommissie is het jaar 2022 weer voortvarend doorgegaan, COVID-19 pandemie in aangepaste vorm. Fysieke bijeenkomsten werden gereduceerd en vervangen door overleg via telefoon en mail. De auteurs werden maandelijks van de voortgang in het proces op de hoogte gehouden door middel van een Canon Nieuwsbrief.

Overleg over de samenwerking en de kwaliteit van een drukker heeft geleid tot de keuze voor de drukker van het Periodiek.

De werkzaamheden zijn desondanks volgens de opgestelde tijdlijnen verlopen. Dankzij de grote inzet van de auteurs en de inspanningen van de redactie zijn alle teksten voor de 50 vensters aan het eind van dit jaar. Ook aan de Digitale Canon is gewerkt en deze zal in 2023 live gaan.

De streefdatum voor het drukklaar zijn van het manuscript begin 2022, is gehaald.

In dit jaar is ook de fondsenwerving voor het boek van start gaan: het opstellen van aanvragen bij in aanmerking komende goede doelenstichtingen, het benaderen van lokale sponsors. De aanvragen zijn eerste helft van dit jaar de deur uitgegaan.

De voorzitter van de Canoncommissie is ook toegetreden tot de Jubileum- commissie om haar belangen daar te behartigen. De Jubileumcommissie is ingesteld om alle activiteiten over het lustrumjaar voor te bereiden en ook uit te voeren. De Canon van Maarssen is de rode draad van de jubileumactiviteiten.

De Canoncommissie bestaat uit de leden: Ria Tijhuis, Jan Simonis, Piet Gentenaar en Carlo de Meijer.

Tot slot

Er is ondanks de beperkingen door corona veel werk verzet door het bestuur en de werkgroepen in dit verslagjaar. We mogen trots zijn op onze actieve en deskundige vrijwilligers en zijn hen dank verschuldigd.

Het werven van bekwame en actieve nieuwe bestuursleden en het versterken van de bemensing van de diverse werkgroepen blijft een belangrijk speerpunt voor de komende jaren. De aanwezige dynamiek binnen de organisatie van HKM geeft alle vertrouwen voor de toekomst!

Maarssen, maart 2023

Namens het bestuur van de Historische Kring Maarssen,

Arie van Ginkel
Secretaris